

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κοζάνη 09/01/2024

Αρ. Πρωτ. : 01

Ταχ. Δ/ση : Πανδώρας 2
Ταχ. Κωδ. : 50100, Κοζάνη
Τηλέφωνο : 6972696850
Email : kozgeotee@gmail.com
Πληροφορίες : Τσακίρης Νικόλαος
Γεωλόγος

ΠΡΟΣ : Όπως Πίνακας Αποδεκτών

[Με ηλεκτρονική αποστολή]

Θέμα : Παρατηρήσεις επί της ΜΠΕ για την τροποποίηση - ανανέωση της 133314/2929/9-11-11 ΑΕΠΟ του λιγνιτωρυχείου Πτολεμαΐδας της ΔΕΗ Α.Ε. με τίτλο: «Επικαιροποίηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων των ορυχείων στην περιοχή της Πτολεμαΐδας, της ΔΕΗ ΑΕ».

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης για την τροποποίηση - ανανέωση της 133314/2929/9-11-11 ΑΕΠΟ του λιγνιτωρυχείου Πτολεμαΐδας της ΔΕΗ Α.Ε. με τίτλο ΜΠΕ: «Επικαιροποίηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων των ορυχείων στην περιοχή της Πτολεμαΐδας, της ΔΕΗ ΑΕ», το Παράρτημα Δυτικής Μακεδονίας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. επισημαίνει τα παρακάτω:

1. Η εξεταζόμενη μελέτη αναρτήθηκε στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο του ΥΠΕΝ στις 07-11-2023 (ΠΕΤ:1902041910) και αφορά την τροποποίηση - ανανέωση της υπ' αρ. 133314/2929/9-11-11 ΑΕΠΟ του λιγνιτωρυχείου Πτολεμαΐδας της ΔΕΗ ΑΕ με τίτλο: «Επικαιροποίηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων των ορυχείων στην περιοχή της Πτολεμαΐδας, της ΔΕΗ ΑΕ».

Η ΑΕΠΟ των ορυχείων «Πτολεμαΐδας» (ΥΑ 133314/2929/09-11-2011 ΑΕΠΟ) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, έχει ημερομηνία λήξης την 09-11-2021. Η ΔΕΗ υπέβαλε νέα μελέτη ΜΠΕ τροποποίησης – ανανέωσης εμπρόθεσμα ως όφειλε στις 09-09-2021. Το Υπουργείο ζήτησε τις γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων φορέων στις 02-06-2023, ύστερα από δυο χρόνια, χωρίς όμως να γίνει διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και του κοινού. Ύστερα από έντονες αντιδράσεις και αρνητικές γνωμοδοτήσεις Υπηρεσιών και Φορέων, ακυρώθηκε ως διαδικασία.

- Στις 07-11-2023, η ΔΕΗ υπέβαλε εκ νέου στο ΥΠΕΝ **ακριβώς την ίδια μελέτη ΜΠΕ**, με την διαφορά ότι ακολουθείται τώρα όλη η διαδικασία της διαβούλευσης, δηλαδή του άρθρου 3 του ν.4014/2011, όπως γίνεται για αρχική περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων κατηγορίας Α1, με τη συνολική συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων και του κοινού.
2. Ο χρόνος σύνταξης της υπόψη μελέτης είναι η 03-09-2021. **Συνεπώς χρήζει επικαιροποίησης**, διότι στα δυο χρόνια που μεσολάβησαν έχουν γίνει γεωπολιτικές και παγκόσμιες οικονομικές αλλαγές, οι οποίες δεν αποτυπώνονται στην εν λόγω μελέτη, καθιστώντας την αναχρονιστική.
  3. Οι ήδη προτεινόμενες τροποποιήσεις δεν αναφέρονται ρητά και αναλυτικά σε κάποιο σημείο της μελέτης, αλλά αναφέρονται επιγραμματικά στο κείμενο της ΜΠΕ και του Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων, ενώ δεν γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των συγκεκριμένων αλλαγών. Στο τελευταίο κεφάλαιο της ΜΠΕ συνοψίζεται ένα πλήθος τροποποιήσεων, μέσω πρότασης τροποποίησης περιβαλλοντικών όρων, χωρίς αυτές να αιτιολογούνται ή να τεκμηριώνονται και για πολλές από αυτές χωρίς να γίνεται καμία αναφορά στα προηγούμενα κεφάλαια.
  4. Υπάρχουν διαφορές, που εντοπίστηκαν μεταξύ της εγκεκριμένης ΑΕΠΟ του 2011 και της υπό εξέταση μελέτης του 2021, στις χρήσεις της τελικής αποκατάστασης των ορυχείων, **οι οποίες είναι ριζικές και τροποποιούν ουσιαστικά την τελική εικόνα της έκτασης των ορυχείων.**

Ενδεικτικά σας αναφέρουμε: οι δασικές εκτάσεις από 53.818 στρ. γίνονται 33.000 στρ., β) οι γεωργικές εκτάσεις από 54.711 στρ. γίνονται 18.000 στρ., γ) τα έργα ΑΠΕ (φωτοβολταϊκοί σταθμοί) από 4.000 στρ., γίνονται 30.400 στρέμματα. Από την σύγκριση φαίνεται ότι μειώνονται κατά 20.818 στρ. οι δασικές εκτάσεις, κατά 36.711στρ. οι γεωργικές εκτάσεις και αυξάνονται κατά 26.400 οι εγκαταστάσεις ΦΒ σταθμών.
  5. Στην μελέτη γίνεται αναφορά για την δημιουργία τριών λιμνών, όμως στο επισυναπτόμενο σχέδιο (D05_5-Εκτίμηση τελικής κατάστασης) αποτυπώνονται τέσσερις λίμνες. Επιπλέον, έχει κατατεθεί σε διαβούλευση αυτή τη στιγμή, η ΜΠΕ για το «Έργο αντλησιοταμίευσης στο ορυχείο Καρδιάς», που αναφέρεται στην δημιουργία άλλων δυο ταμειωτήρων-λιμνών, χωρίς να γίνεται ουσιαστική συσχέτιση με τις τρεις που ήδη αναφέρονται στο σχεδιασμό της εν λόγω μελέτης.
- Πολύ σημαντικό είναι ότι δε γίνεται αναλυτική περιγραφή της μεθοδολογίας, των μέσων και των πηγών τροφοδοσίας που θα χρησιμοποιηθούν, για την εξασφάλιση της ροής υδάτινων μαζών στις λίμνες αυτές. **Οι απαιτούμενες ειδικές μελέτες για τον σχηματισμό λιμνών θα έπρεπε ήδη να έχουν εκπονηθεί και να περιλαμβάνονται στην παρούσα ΜΠΕ.**

6. Στο παράρτημα IV της μελέτης αναφέρεται, «... η μείωση των αποθεμάτων υπόγειου νερού για τη λεκάνη Σαριγκιόλ εκτιμάται στα 18.000.000 m³ (αρνητικό ισοζύγιο). Η ποσοτική αυτή υποβάθμιση οφείλεται πρωτίστως στα ποσά των αντλήσεων για αρδευτική χρήση, τα οποία είναι υπερδεκαπενταπλάσια των ποσών άντλησης για αποστραγγιστικούς σκοπούς προστασίας των ορυχείων. Αντιθέτως όσον αφορά το ισοζύγιο του υδροφορέα εξάρματος Κομάνου, αυτό έχει θετικό πρόσημο καθ' όσον κατεισδύουν περί τα 7.300.000 m³ και αντλούνται 5.000.000 m³. Δηλαδή υφίστανται ανανεώσιμα αποθέματα 2.300.000 m³...».

Δεδομένου του αρνητικού ισοζυγίου ύδατος, της ύπαρξης ασάφειας στον αριθμό λιμνών και της αδιευκρίνιστης εξασφάλισης, με συγκεκριμένα μέτρα της διατήρησης της οικολογικής παροχής του ρέματος Σουλού, (που είναι ζωτικής σημασίας για την Λίμνη Βεγορίτιδα και για τον εμπλουτισμό των υδροφόρων συστημάτων που συναντάει στο πέρασμα του), **δημιουργείται κίνδυνος διατάραξης του υδατικού ισοζυγίου των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της ευρύτερης περιοχής.**

7. Λόγω του ότι τα ορυχεία Πτολεμαΐδας καταλαμβάνουν **μια έκταση περίπου 148.000 στρεμμάτων**, είναι πολύ σημαντική η επίδραση που ασκούν σε όλα τα υπόγεια υδατικά συστήματα που βρίσκονται σε επαφή μαζί τους (κοκκώδες υδροφορέας Πτολεμαΐδας GR0900060 που αποτελείται από 3 υποενοότητες GR0900061, GR0900062 και GR0900063), καθώς και τα μέτρα αποκατάστασης που πρέπει να ληφθούν. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα υπόγεια υδατικά συστήματα ήδη βρίσκονται σε **κακή** ποσοτική και ποιοτική κατάσταση.

Για όλα τα παραπάνω, χρειάζονται ειδικές υδρογεωλογικές μελέτες, που να οδηγούν σε στοχευμένα και συγκεκριμένα μέτρα αποκατάστασης της ποιότητας και ποσότητας των υδάτων, ώστε η περιοχή μετά την αποκατάσταση της, να είναι πραγματικά λειτουργική για τις αγροτικές, κτηνοτροφικές & βιομηχανικές χρήσεις καθώς και στις ανάγκες για πόσιμο νερό, ώστε να συμβάλει πραγματικά στην τοπική και οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

8. Παρόλο που έχουν αδειοδοτηθεί και υλοποιηθεί έργα άρσης προσχώσεων και καθαρισμού της κοίτης του Ρέματος Σουλού, θα πρέπει να επανεξεταστούν με βάση το νέο μεταλλευτικό σχεδιασμό, τα αντιπλημμυρικά έργα που θα πρέπει να υλοποιήσει η ΔΕΗ, ώστε να προστατευθούν σε ακραία καιρικά φαινόμενα, τόσο τα σε αποκατάσταση ορυχεία, όσο και οι πέριξ περιοχές.
9. Στην μελέτη προτείνονται περιβαλλοντικοί όροι που αφορούν σε απόθεση υλικών κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) παρακείμενων ΑΗΣ, απαλλοτριωμένων οικισμών και εγκαταστάσεων των ορυχείων, σε εσωτερικές αποθέσεις των ορυχείων. **Είναι προφανές ότι δεν μπορούν να αποτίθενται ανεξέλεγκτα τέτοια απόβλητα, διότι αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του Ν.4819/2021.** Σε περίπτωση που εγκατασταθεί μονάδα

- επεξεργασίας ΑΕΚΚ (Απόβλητα Εκσκαφών Κατασκευών και Κατεδαφίσεων) προερχόμενων και από άλλες δραστηριότητες, πλην αυτών των ορυχείων, θα πρέπει να τηρηθεί η διαδικασία αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
10. Στην μελέτη, ακόμη και στους προτεινόμενους όρους, γίνεται αναφορά στην διάθεση επικινδύνων αποβλήτων στον Χώρο Διάθεσης Βιομηχανικών Αποβλήτων (ΧΔΒΑ) στην περιοχή του Ορυχείου Καρδιάς. Ο εν λόγω χώρος εδώ και πολλά χρόνια δεν λειτουργεί ούτε διαθέτει τις απαιτούμενες άδειες. Η συνεχής αναφορά του χώρου για τη συγκεκριμένη χρήση χωρίς να έχουν χορηγηθεί οι κατάλληλες περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις εγείρει πολλά ερωτηματικά.
11. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην υπό μελέτη περιοχή, εκτός του έργου αντλησιοταμίευσης που βρίσκεται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, χωροθετούνται και άλλα έργα και δραστηριότητες, τα οποία έχουν ήδη λάβει ξεχωριστή περιβαλλοντική αδειοδότηση, όπως οι 13 Φωτοβολταϊκοί σταθμοί, με συνολική ισχύ 1190 MW, (η συνολική ισχύ των φ/κ προβλέπεται να φτάσει άνω των 1740 MW).
- Τα εν λόγω έργα και δραστηριότητες δεν συμπεριλαμβάνονταν στην αρχική ΑΕΠΟ του έτους 2011 των ορυχείων Πτολεμαΐδας, όπου προβλεπόταν (στον όρο δ1.1-50) ότι τα μελλοντικά έργα ΑΠΕ θα αδειοδοτούνται ξεχωριστά. Ωστόσο η έκταση που αυτά τα έργα ΑΠΕ καταλαμβάνουν δημιουργεί την ανάγκη στην **παρούσα μελέτη που κατατίθεται για αδειοδότηση, να γίνει αθροιστική - συνολική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων τους.**
12. Η συγκέντρωση τέτοιου μεγέθους φωτοβολταϊκών πάρκων σε τόση συγκεκριμένη έκταση (σε ποσοστό 24,1% της συνολικής έκτασης), **δημιουργεί ασφυκτικές συνθήκες «μονοκαλλιέργειας» καθαρά βιομηχανικής χρήσης, χωρίς να παράγει θέσεις «εντάσεως» εργασίας, δυσχεραίνοντας την ανάπτυξη άλλων πιθανών δραστηριοτήτων.**
13. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων αποκατάστασης, (όπως αναφέρεται στη σελ. 296 της ΜΠΕ για την περίοδο 2021 – 2032), ανέρχεται σε 119,93 εκατ. € χωρίς ΦΠΑ και **148,71 εκατ. € με ΦΠΑ (24%). Πρόκειται για ένα πραγματικά απειροελάχιστο ποσό για την αποκατάσταση τόσων δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων εδαφών, το οποίο απέχει μακράν από την εκτιμώμενη ανάγκη δαπάνης τουλάχιστον 1,5 δις € για εργασίες πλήρους αποκατάστασης.**
- Ουσιαστικά, θα έπρεπε να υπάρχουν μελέτες εφαρμογής με πλήρη καταγραφή των έργων και των δράσεων, εντός του αναφερόμενου χώρου της ΜΠΕ.
14. Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Δυτικής Μακεδονίας που εγκρίθηκε αρχικά με την Απ. 26295/2003 (ΦΕΚ1472Β/09.10.2003), βρίσκεται ακόμα σε διαδικασία αναθεώρησης. Επιπλέον, δεν υπάρχουν εγκεκριμένα

Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια για τα ορυχεία Πτολεμαΐδας, τα οποία θα πρέπει ουσιαστικά να προηγηθούν λόγου της πολυπλοκότητας που έχουν στη σύνταξή τους (περιέχουν: την κύρια μελέτη του Ε.Π.Σ. που αφορά τον πολεοδομικό σχεδιασμό, τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, την Προκαταρκτική Μελέτη Γεωλογικής Καταλληλότητας και τη Μελέτη Προσωρινής οριοθέτησης των υφιστάμενων υδατορεμάτων).

15. Στη σελ. 26 της ΜΠΕ αναφέρεται ότι, το σύνολο των βεβαιωμένων λιγνιτικών αποθεμάτων που θα παραμείνει αναξιοποίητα λόγω της απολιγνιτοποίησης ανέρχεται σε 505 εκ. t με μέση Κ.Θ.Ι. 1.380 kcal/kg. Για τα 505 εκ τόνους κοιτάσματος λιγνίτη που δεν θα αξιοποιηθεί ως Εθνικός πλούτος για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα και σχεδιασμός για τις δυνατότητες εναλλακτικής τους αξιοποίησης προς όφελος της εθνικής οικονομίας.

Συμπερασματικά, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω αναφερόμενα, προτείνουμε την απόρριψη της υποβαλλόμενης ΜΠΕ για την τροποποίηση - ανανέωση των ΑΕΠΟ του λιγνιτωρυχείου Πτολεμαΐδας, της ΔΕΗ Α.Ε με τίτλο: «Επικαιροποίηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων των ορυχείων στην περιοχή της Πτολεμαΐδας, της ΔΕΗ ΑΕ» και την επαναυποβολή της μετά την ολοκλήρωση, **με τη συνέργεια όλων των τοπικών Υπηρεσιών και Φορέων, των Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΠΣ)**

Τέλος, επισημαίνουμε ότι, μέχρι την ολοκλήρωση των εδαφικών σχεδίων και τον καθορισμό των χρήσεων γης αποκατάστασης μεταλλείων & την ολοκλήρωση του ΣΔΑΜ (Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης), **η ΔΕΗ Α.Ε. δεν θα πρέπει να προβαίνει σε αποφάσεις και σχεδιασμούς, που θα προκαταλαμβάνουν τον καθορισμό των μελλοντικών χρήσεων Γης.**

Είμαστε στη διάθεση σας για κάθε διευκρίνιση ή συνεργασία επί του θέματος.

Με τιμή,

για τη Δ.Ε. του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. / Π.Δ.Μ.

Ο Πρόεδρος

Θεόδωρος Γ. Σιόγκας

Πίνακας Αποδεκτών

(με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Γενική Δ/νση Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

e-mail: sec.dipa@prv.yreka.gr

Κοινοποίηση

1. Υφυπουργό εσωτερικών κ. Στ. Κωνσταντινίδη
2. Βουλευτές Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
3. Περιφερειάρχη Δυτικής Μακεδονίας κ. Γ. Αμανατίδη
4. Κ.Υ. και Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
5. Μ.Μ.Ε.